

Posudek vedoucího diplomové práce

Posluchačka Zdenka Nováková předložila na Husitské teologické fakultě UK, Katedře psychosociálních studií magisterskou práci *Fenomén stáří a umírání z pohledu současné společnosti a z biblického hlediska*.

Kromě úvodu a závěru práci rozdělila do sedmi kapitol. V kapitole první se autorka věnuje *Stáří z psychosociálního hlediska*. Na základě zejména standardních prací prof. Vágnerové a Haškovcové si všímá postoje společnosti k stáří, problematiky odchodu do důchodu, tělesných a psychických změn spojených se stářím.

Kapitola druhá je věnována *Umírání a smrti* opět z pohledu *psychosociálního*. Rozebírá podle klasického rozdělení období *pre finem*, zde se zastavuje u otázky *milosrdné lži, fázemi umírání* podle Kübler-Rossové, období *in finem*, kde se objeví zajímavá kapitola o *eutanazii* a krátce obdobím *post finem*.

Je logické, že na teologické fakultě nemůže scházet teologický pohled. Třetí kapitola je věnována *Stáří z biblického hlediska*, čtvrtá *umírání z biblického hlediska*. Velmi hezky, i když také velmi stručně vede svou úvahu, podloženou studii biblistů (nejvíce prof. Sázavou) ke křesťanskému pojetí *vítězství nad smrtí* (4. III.).

Je jisté, že v našem kulturním kontextu je biblické hledisko dialogizováno *hlediskem filosofickým* (kapitola pátá). Zde Zdenka Nováková dělá sondy do myšlenek Aristotelových, Senekových, Marka Aurelia.

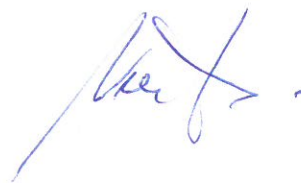
Domnívám se, že největším kladem práce je příspěvek kapitoly šesté *Praktická péče o lidi umírající*. Historický přehled o péči v antických civilizacích, přínos hippokratovské medicíny, středověky model péče včetně

zajímavé podkapitoly o *péči v Čechách až do současnosti*, to vše připravuje na seznámení s klíčovým řešením otázky umírání – *paliativní péči, hospicovým hnutím* v jeho klinické i domácí formě. Podkapitola o *hospicích v ČR* nás seznamuje s historickými okolnostmi a zde posluchačka Nováková přináší i informace o zapomenutých skutečnostech. Tím magisterská práce nabývá částečně charakter heuristický. To se týká i podkapitoly o *duchovních aspektech v paliativní medicíně* (6.3.4), kde sleduje vznikající kaplanskou službu v našich podmínkách.

Závěrečná sedmá kapitola přináší *vlastní šetření*, dotazníkovou část, ze které vycházejí zajímavé závěry o pohledu současné české společnosti na stáří, umírání a přístup lékařů.

Magisterská práce Zdenky Novákové je poctivá, opřená o základní českou literaturu. Zde je možná i kritika pro malé zastoupení prací cizojazyčných. Kritika se může týkat i mnoha dalších aspektů práce – rozsah tématu logicky vede ke zkratce. Mnoho věcí by si zasloužilo větší pozornosti. Zúžení tématu by jistě přispělo k větší preciznosti. Naopak ocenění zaslouží zmíněné heuristické přístupy, nové informace a pečlivé zpracování.

Celkově práci hodnotím kladně, doporučuji k obhajobě a doporučuji klasifikaci výborně.

Doc.ThDr. Václav Ventutra, ThD.

23. dubna 2005